

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
FACTORS EFFECTING SELF-DIRECTED LEARNING AND LIFELONG LEARNING
READINESS OF MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY STUDENTS
TOWARD ASEAN COMMUNITY

พันตรีหญิง ดร.รัตน์มณี สุยะใจ¹

Major Dr.Ratmanee Suyachai WRTA

พระมหาสุเทพ สุทธิญาโณ²

Phramaha Suthep Suthiyano

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร สุยะใจ³

Assistant Professor Dr. Prayoon Suriyachai

พันเอก (พิเศษ) หญิง ดร.ปิยะวดี จินดาโชติ⁴

Senior Colonel Dr. Piyawadee Chindachot WRTA

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่การเป็นประชาคมอาเซียนและเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่การเป็นประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์กับ ปัจจัยจิตสังคมเมื่อทดสอบโดยใช้ข้อมูลทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้านได้แก่ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความเชื่อมั่นในตน ด้านลักษณะมุ่งอนาคต ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนด้านความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กลุ่มตัวอย่างของนิสิตมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การเรียนรู้, ตลอดชีวิต, ประชาคมอาเซียน

¹ นายทหารประจำ สำนักงานเลขานุการกองทัพบก/อาจารย์พิเศษ ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

² อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

³ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

⁴ อาจารย์พิเศษประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Abstract

This research had the purpose and objectives to study facts effecting MCU. Students' self-directed and lifelong learning toward ASEAN Community and also to make a comparison of relation between factors effecting a readiness of self-directed and lifelong learning and a behavior of self-directed and lifelong learning to MCU. Students. To sort out according to effective factors in learning and the factors of social mind. The consequence of research was found that factors effecting MCU. Students' readiness of self-directed and lifelong learning toward ASEAN community had a relation to factors of social mind in a test by a use of statistic data. When there was a comparison of each side like: Achievement Motive, belief in Self-confidence, Future Orientation, a relation between the students and the teachers, an environment in the university, a relation of student and their friends, a readiness of self-directed and lifelong with an important implication accorded with statistical significance at the 0.01. level.

KeyWords: Self-directed and lifelong, learning readiness, ASEAN Community

1. บทนำ

ปัจจุบันการศึกษากลายเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การดำเนินนโยบายระดับชาติและระดับนานาชาติมักมีข้อกำหนดด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม ความร่วมมือด้านการวิจัย การประชุมสัมมนาการศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนบุคลากร นิสิตนักศึกษา และครูอาจารย์ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและใช้ทรัพยากรมนุษย์ ร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นข้อกำหนดในหลักการประการหนึ่งสำหรับการดำเนินการของ โครงการความร่วมมือในแต่ละภูมิภาคดังเช่น อาเซียน (ASEAN) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of southeast Asian Nation) (สุวิชัย โภคชัยวัฒน์, สุวิชัย โภคชัยวัฒน์, 2548 : 33)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of southeast Asian Nation) หรือ อาเซียน (ASEAN) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีวัตถุประสงค์แรกเริ่มเพื่อความมั่นคงและต่อต้าน การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์เป็นหลัก ต่อมาความร่วมมือมุ่งพัฒนาด้านเศรษฐกิจของภูมิภาค โดยมีการ จัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียนเพื่อกระตุ้นการค้าภายในภูมิภาค ในภายหลังได้มีการขยายความร่วมมือด้าน การค้าบริการ โดยมีการจัดทำกรอบข้อตกลงด้านการค้าบริการและเปิดเขตการลงทุนอาเซียนเพื่อดึงเงินทุน และความร่วมมือภายในอาเซียน ในปี พ.ศ.2546 ผู้นำอาเซียนเล็งเห็นความสำคัญว่าการรวมกลุ่มควรแข็งแกร่ง ขึ้นโดยพัฒนาเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ.2020) ต่อมา

ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบร่วมกันว่าควรเร่งให้เกิดประชาคมอาเซียนเร็วขึ้นเป็นภายในปี พ.ศ.2558 (ค.ศ.2015) เพื่อการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นและทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลก โดยประชาคมอาเซียนจะเป็นชุมชนที่มีกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ทั้งนี้ ในการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนจะทำให้มีการเคลื่อนย้ายกำลังคน นักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปโดยสะดวกขึ้น และการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษาจะส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ ภาษาและวัฒนธรรมระหว่างกัน สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ประกอบด้วยสมาชิก 10 ประเทศ โดยเรียงลำดับตามการเข้าร่วมเป็นสมาชิกได้แก่ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย, มาเลเซีย, สาธารณรัฐฟิลิปปินส์, สาธารณรัฐสิงคโปร์, ราชอาณาจักรไทย, การารบรูไนดารุสซาลาม, สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และราชอาณาจักรกัมพูชา (กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ 2552 : แผ่นพับประชาสัมพันธ์อาเซียน)

ปัจจุบันแม้สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตื่นตัวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อรองรับปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายคือ จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาในสถานศึกษาสังกัด สพฐ. จำนวน 54 โรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ buffer school เป็นโรงเรียนที่อยู่ติดกับชายแดนประเทศสมาชิกและสอนภาษาอาเซียน 1 ภาษา (ประเทศที่มีชายแดนติดต่อกับโรงเรียน 4 ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรกัมพูชา และมาเลเซีย) จำนวน 24 โรงเรียน และประเภทที่ 2 คือ sister school เป็นโรงเรียนที่ไม่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นโรงเรียนที่จะสานสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกต่างๆ จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเน้นการเรียน การสอนภาษาอังกฤษเทคโนโลยี และภาษาอาเซียน 1 ภาษา คือ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ เนการาบรูไน ดารุสซาลาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรกัมพูชาและมาเลเซีย จำนวน 30 โรงเรียน แต่ก็ยังมีโรงเรียนคนไทยอีกไม่น้อยที่ยังไม่เข้าใจในเรื่องดังกล่าว และการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ความจำเป็นของการศึกษาจะยิ่งชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นจากกระแสการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ การค้า วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านอื่นๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพราะสิ่งที่เรารู้มาจากอดีตก็จะเป็นสิ่งที่ล้าสมัยแล้ว อีกทั้งความรู้มีความเป็นพลวัต มีการพัฒนาและก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ด้านเทคโนโลยีโทรคมนาคมด้วยแล้ว การเรียนรู้ของบุคคลจึงมีใช้จำกัดเฉพาะเพียงช่วงวัยหนึ่งของชีวิตและจำกัดเฉพาะเพียงการเรียนการสอนในห้องเรียนหรือสถานศึกษาเท่านั้น แต่การจัดการศึกษาในสหัสวรรษใหม่จำเป็นต้องเน้นการพัฒนาปัญญาของผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม ทันกับการเปลี่ยนแปลงบริบทสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุกขณะ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจะเป็น

กระบวนการนำความรู้ ทักษะและเจตคติ ไปสู่ภูมิคุ้มกันที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นตลอดเวลา ได้อย่างเท่าทัน โดยที่นิสิตสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง ได้อย่างเต็มศักยภาพ สร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคม และดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่การเป็น ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ มีวุฒิภาวะมีความรับผิดชอบและมีความสามารถในการควบคุมตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของการเรียนรู้ตลอดชีวิตแห่งตนเองได้ การทราบถึงความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น จะนำไปสู่การวางแผนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รู้จักตัวเองเพื่อสามารถเรียนรู้สิ่งอื่น ๆ ได้อย่างง่ายดาย เป็นผู้ที่รักการเรียนรู้ และเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพสามารถเข้าสู่โลกอาชีพ ในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันสูง และสามารถใช้การเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถในวิชาชีพของตนให้แตกฉาน เรียนรู้และศึกษาสิ่งใหม่ๆ เพิ่มเติมให้แก่ตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมที่จะเอื้อต่อการเข้าสู่การเป็น ประชาคมอาเซียนในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จำแนกตามปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปัจจัยจิตสังคม

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาหลักการและแนวคิดทฤษฎีจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้กำหนดรูปแบบเครื่องมือในการดำเนินการดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 เขตพื้นที่ในการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1,2,3 และ 4 คณะพุทธศาสตร์คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในส่วนกลาง จำนวนประชากร 500 รูป/คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1,2,3 และ 4 คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในส่วนกลาง

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวนนิสิต รวมทั้งสิ้น 217 รูป/คน

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่า ผลของการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร

2. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson – Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบนัยสำคัญด้วยค่าที (t-test)

3. หาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta-Weight) ของตัวแปร โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยการนำตัวแปรเข้าสมการด้วยวิธี Enter และ Block wise ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนักความสำคัญโดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

4. ผลการวิจัย

การวัดระดับการเรียนรู้ตลอดชีวิตพบว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิต จำนวนทั้งสิ้น 216 คน มีระดับการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิตข้าพเจ้าเชื่อว่าการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ตลอดเวลาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมาเชื่อว่า ข้าพเจ้าเห็นประโยชน์ของการปรับปรุงตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ข้าพเจ้าเห็นประโยชน์ของการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา ข้าพเจ้าใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างหลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และรองลงมา ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

4.1 การเปรียบเทียบปัจจัยจิตลักษณะทางสังคม เกี่ยวกับต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตน

ตารางที่ 4.7 วิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตน

การเรียนรู้ตลอดชีวิต	ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้	ด้านการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย	ด้านการใช้และแปลความหมายข้อมูลที่ได้	ด้านการใช้เครื่องมือการเรียนรู้	ด้านการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง	ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	3.00	3.00	3.00	4.00	3.57	3.00

การเรียนรู้ตลอดชีวิต	ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้	ด้านการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย	ด้านการใช้และแปลความหมายข้อมูลที่ได้	ด้านการใช้เครื่องมือการเรียนรู้	ด้านการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง	ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้
สถิติที่ใช้ t-test	f =2.198***	f =1.919***	f =1.531***	f =1.964***	f =1.320	f =1.544***
ความเชื่ออำนาจในตน	3.00	3.00	3.00	4.00	4.00	3.00
สถิติที่ใช้ F-test	f =3.233***	f =2.852***	f =2.018***	f =2.375***	f =2.452***	f =2.622***
ลักษณะมุ่งอนาคต	3.00	3.00	3.00	4.00	3.00	3.00
สถิติที่ใช้ F-test	f =3.804***	f =3.363***	f =2.337***	f =1.916***	f =1.784***	f =1.902***
ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์	3.00	3.00	3.00	4.00	4.00	3.00
สถิติที่ใช้ F-test	f =2.304***	f =2.303***	f =1.986***	f =1.938***	f =1.277	f =1.909***
สภาพแวดล้อมในการเรียน	3.00	3.00	3.00	4.00	4.00	3.00
สถิติที่ใช้ t-test	f =2.425***	f =2.020***	f =1.998***	f =1.685***	f =1.828***	f =1.941***
สัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน	3.00	3.00	3.00	4.00	4.00	3.00
สถิติที่ใช้ F-test	f =1.923***	f =2.145***	f =2.937***	f =3.477***	f =2.649***	f =2.509***
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	4.00	4.00	3.00	4.00	4.00	3.00
สถิติที่ใช้ F-test	f =3.790***	f =2.018***	f =2.845***	f =1.886***	f =2.112***	f =1.947***

หมายเหตุ ($\bar{X}$) ค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวต่อวิถีชีวิตของนิสิต จากตาราง 4.7

*Sig.0.1 **Sig.0.05 ***Sig. 0.01

สรุปโดยภาพรวม ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพ ด้านอายุ ด้านคณะที่กำลังศึกษา ด้านเกรดเฉลี่ยการเรียน และรายได้ครอบครัวเมื่อทดสอบโดยใช้ข้อมูลทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้านไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนในการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่การเป็นประชาคม อาเซียนมีความสัมพันธ์กับ ปัจจัยจิตสังคมเมื่อทดสอบโดยใช้ข้อมูลทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบแต่ละ

ด้านได้แก่ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($f = 2.198^{***}$) ($f = 1.919^{***}$) ($f = 1.531^{***}$) ($f = 1.964^{***}$) ($f = 1.544^{***}$) ด้านความเชื่ออำนาจในตน ($f = 3.233^{***}$) ($f = 2.852^{***}$) ($f = 2.018^{***}$) ($f = 2.375^{***}$) ($f = 2.452^{***}$) ($f = 2.622^{***}$) ด้านลักษณะมุ่งอนาคต ($f = 3.804^{***}$) ($f = 3.363^{***}$) ($f = 2.337^{***}$) ($f = 1.916^{***}$) ($f = 1.784^{***}$) ($f = 1.902^{***}$) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ($f = 2.304^{***}$) ($f = 2.303^{***}$) ($f = 1.986^{***}$) ($f = 1.938^{***}$) ($f = 1.909^{***}$) ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ($f = 2.425^{***}$) ($f = 2.020^{***}$) ($f = 1.998^{***}$) ($f = 1.685^{***}$) ($f = 1.828^{***}$) ($f = 1.941^{***}$) ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน ($f = 1.923^{***}$) ($f = 2.145^{***}$) ($f = 2.937^{***}$) ($f = 3.477^{***}$) ($f = 2.649^{***}$) ($f = 2.509^{***}$) ด้านความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตน ($f = 3.790^{***}$) ($f = 2.018^{***}$) ($f = 2.845^{***}$) ($f = 1.886^{***}$) ($f = 2.112^{***}$) ($f = 1.947^{***}$) กลุ่มตัวอย่างของของนิสิตมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงสามารถกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตจะมีความสำคัญต่อการปรับตัวให้เข้ากับขอบทำสิ่งต่างๆ ที่เป็นความคิดริเริ่มของตนเองและมีความมานะอดทนไม่กลัวความล้มเหลว มีความปรารถนามุ่งต่อการเรียนรู้เพราะมีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นย่อมมีแนวทางแก้ไขได้เสมอ มีโอกาสก้าวหน้าในการเรียนเกิดจากความสนใจเอาใจใส่ต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถปรับปรุงแก้ไขตนเองได้อย่างเหมาะสมจึงมีระดับความเชื่ออำนาจในตน และสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคต และการได้รับความเมตตาจากคณาจารย์ ความมีน้ำใจกับเพื่อน ความสามัคคีในการร่วมกิจกรรมจึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ และสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน รวมทั้งสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่เป็นสถานที่ศูนย์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างบูรณาการ ดังนั้นโดยภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต ได้ยึดหลักเหตุและผลในการดำรงชีวิต มีกระบวนการเรียนรู้โดยมีการใช้ประโยชน์ของการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง วางแผนการใช้ชีวิตของตนเองในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. อภิปรายผล

จากตารางผลการทดสอบระดับความคิดเห็นพฤติกรรมเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จำแนกตามปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปัจจัยจิตสังคม มีผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสู่การเป็นประชาคม อาเซียนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยจิตสังคมเมื่อทดสอบโดยใช้ข้อมูลทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้านได้แก่ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อทดสอบโดยใช้ข้อมูลทางสถิติ ($f = 2.198^{***}$) ($f = 1.919^{***}$) ($f = 1.531^{***}$) ($f = 1.964^{***}$) ($f = 1.544^{***}$) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างของของนิสิตมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้

ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีโดยมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน ยิ่งทำให้มีแรงจูงใจในการเตรียมพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง บอกตนเองได้ สอนตนเองเป็นและยังตระหนักถึงความสำคัญต่อการเรียนรู้อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเฮอร์แมน 1970 (Hermans) ได้อธิบายความหมายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นความต้องการได้รับผลสำเร็จจากการกระทำในสิ่งที่ยาก ต้องการเอาชนะอุปสรรคและบรรลุถึงมาตรฐานอันดีเลิศ ต้องการเป็นคนเก่ง มีความสามารถในการแข่งขันและเอาชนะคนอื่น ๆ ต้องการเพิ่มการยอมรับตนเอง โดยการบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมที่เป็นอัจฉริยะ (วัชรระ คำเพ็ง, 2537: 8-9) และงานวิจัยของ (ดีเซนา Desena, 1964: 145-149) ได้ศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีคุณลักษณะที่สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และสอดคล้องกับงานของ (สมจิตร์ หอไตรรงค์, 2539:128) ได้ศึกษาผลของการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกันในด้านกรอบมโนทัศน์และลักษณะทาง ชีวสังคม ผลการศึกษา พบว่านักเรียนหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจึงพบว่าความสัมพันธ์ในการเรียนของนิสิตจึงมีความสัมพันธ์กันเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างของนิสิตมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านความเชื่ออำนาจในตน เมื่อทดสอบโดยใช้ข้อมูลทางสถิติ ($f = 3.233^{***}$) ($f = 2.852^{***}$) ($f = 2.018^{***}$) ($f = 2.375^{***}$) ($f = 2.452^{***}$) ($f = 2.622^{***}$) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างของนิสิตมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิตมีความเชื่อของบุคคลในเรื่องผลของการกระทำไม่ว่าจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวว่าเกิดขึ้นจากความสามารถและการกระทำของตน และการรับรู้เหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือความสามารถของตน ความสำเร็จ นอกจากนั้นยังมีความเชื่อหรือการรับรู้ของบุคคลที่ว่าผลใดๆ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งใด ถ้าบุคคลมีความเชื่อหรือรับรู้ว่าจะผลหรือเหตุการณ์นั้นเป็นผลมาจากการกระทำของตน และตนสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นได้มากก็จะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายในตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (บุษกร คำคง, 2542:5) กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง ความเชื่อของบุคคลในเรื่องผลของการกระทำไม่ว่าจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวว่าเกิดขึ้นจากความสามารถและการกระทำของตน สามารถอธิบายผลของการกระทำที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องสมเหตุสมผล และสามารถควบคุมผลนั้นได้ และสอดคล้องกับแนวคิด (ดาร์ณีย์ บุญวิภ, 2543:6) ได้ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง การรับรู้เหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือความสามารถของตน ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่ตนได้รับเกิดจากการกระทำของตนและ (วันชัย ดนัยตโมนุท, 2536:16) กล่าวว่า ความเชื่อหรือการรับรู้ของบุคคลที่ว่าผลใดๆ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งใด ถ้าบุคคลมีความเชื่อหรือรับรู้ว่าจะผลหรือเหตุการณ์นั้นเป็น

ผลจากการกระทำของตน และตนสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นได้มากก็จะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายในตน ในทางตรงข้ามบุคคลที่มีความเชื่อหรือรับรู้สิ่งใดๆ ที่เกิดขึ้นกับตนไม่ได้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำของตน ตนควบคุมไม่ได้ แต่เกิดจากอิทธิพลของอำนาจภายนอก เช่น โชค ดวง ความบังเอิญ อำนาจลึกลับหรืออำนาจบุคคลอื่นๆ บุคคลประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นอำนาจภายนอกตน ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างของของนิสิตมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้านลักษณะมุ่งอนาคตเมื่อทดสอบโดยใช้ข้อมูลทาง (f = 3.804***) (f = 3.363***) (f = 2.337***) (f = 1.916***) (f = 1.784***) (f = 1.902***) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างของของนิสิตมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิต มีความตั้งใจเรียนในวันนี้จึงจะประสบความสำเร็จในวันหน้า และมีความเชื่อว่าการตั้งใจเรียนเพื่อประสบความสำเร็จและชีวิตในอนาคต ถึงแม้จะรู้ว่าเรียนนั้นยาก แต่ก็ไม่ต้องถอยเพื่อจะได้อี้อนาคตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (จรรยา สุวรรณทัต, 2526:50) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นลักษณะของการมองสู่ออนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่น และสังคมมนุษยชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย โดยลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับเขาวานปัญญาและจริยธรรมของบุคคล และแนวคิดของ (พระมหาไชยา กาละปะภษ, 2550:41) ได้ให้ความหมายของการมุ่งอนาคตว่า หมายถึง ปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนั้น (รังสรรค์ หังสนาวิน, 2549:9) ได้ให้ความหมายของการมุ่งอนาคตว่า หมายถึง การรายงานพฤติกรรมการทำงานที่แสดงถึงลักษณะมุ่งอนาคต เช่น มีความซื่อสัตย์ในการทำงานการทำงานเต็มความสามารถ และทำงานตามเป้าหมายของหน่วยงาน เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ (Mischel, 1974:14-15) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation) หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรมการรอคอยเพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคต (Delay of Gratification) เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งเกิดจากความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่า หรือมากกว่าผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนปฏิบัติ ต่อจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมแก่กาลเทศะ ไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย ซึ่งผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้มีจริยธรรมสูงด้วย

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ เมื่อทดสอบโดยใช้ข้อมูลทางสถิติ (f = 2.304***) (f = 2.303***) (f = 1.986***) (f = 1.938***) (f = 1.909***) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างของของนิสิตมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01. ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิต อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับข้าพเจ้าและ อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ข้าพเจ้า ซึ่งความสัมพันธ์จึงอยู่ในระดับมาก (= 3.92) ไม่เกิดความขัดแย้งในใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กรอนลินด์ Gronlund, 1957:176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นมักจะมีปัญหาด้านการเรียน

ด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนอาจทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพและทำให้เกิดความเครียดทางอารมณ์ และไม่มีความสุข นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานของ (นพพงษ์ บุญจิตตรดุล, 2527: 48-67) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่สร้างบรรยากาศแห่งความน่ากลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มีใจเกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะ ชักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้า และควรฟังความคิดเห็นนักเรียนบ้าง ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างของของนิสิตมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 001.

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยมีการยึดหลักเหตุและผลในการดำรงชีวิต พร้อมทั้งได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาเทียบเคียงและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สถาบันควรส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนามากยิ่งขึ้น ส่วนสิ่งที่ควรพัฒนาเพิ่มเติม กลุ่มตัวอย่าง มักคิดต่อและทำเพิ่มเติมจากคำสั่งและสิ่งที่เรียนอยู่ในระดับที่ควรให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการ

พบว่าด้านการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย กลุ่มตัวอย่างได้เลือกใช้วิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาความรู้ความสามารถ และยังให้ความสนใจและเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ รอบตัว ซึ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับยุคสมัยปัจจุบัน ส่วนสิ่งที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมแก่การเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ได้เหมาะสมสำหรับแต่ละสถานการณ์ ยังต้องให้การตระหนักรู้ให้มากยิ่งขึ้น

พบว่าด้านการใช้และแปลความหมายข้อมูลที่ได้ กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ข้อมูลอย่างหลากหลายในการตัดสินใจการเรียนรู้ตลอดชีวิต และได้เลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ทางสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องสร้างแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้เป็นบรรยากาศทางวิชาการ และสิ่งที่ต้องพัฒนาในความสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ยังต้องให้มีการพัฒนาเครื่องอุปกรณ์การเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีให้ทั่วถึงทุกสาขาวิชา

พบว่า ด้านการใช้เครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่าการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา และเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต จึงได้ชื่นชม ยินดี และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นนับว่าเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างถูกต้อง แต่สิ่งที่ต้องมีการปรับและพัฒนาเพิ่ม โดยเฉพาะบุคลิกภาพที่เก็บเงียบไม่ยอมสร้างสัมพันธภาพหรือไม่ชอบซักถามและอภิปรายในชั้นเรียน คณาจารย์ควรกระตุ้นการเรียนรู้ให้กับนิสิตมีส่วนร่วมอยู่ทุกขณะจึงจะเปลี่ยนพฤติกรรมที่ถาวรได้

พบว่าด้านการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง กลุ่มตัวอย่างได้เห็นประโยชน์ของการปรับปรุงตนเอง และเห็นประโยชน์ของการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองดังนั้น การเรียนรู้ต้องมีการประเมินผู้เรียนอย่างหลากหลายเพื่อความสมบูรณ์อันจะเอื้อต่อการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพอย่างถูกต้อง นอกจากนั้นสิ่งที่ต้อง

พัฒนาให้มีมากยิ่งขึ้น ในการใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างหลากหลาย ก็ยังจำเป็นต้องมีผลเชิงประจักษ์เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตในบริบทของมหาวิทยาลัยเพื่อการเรียนรู้ต่อไป

พบว่าด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างได้มีการวางแผนสิ่งที่ต้องทำไว้ล่วงหน้าของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และยังได้วางแผนการใช้ชีวิตของตนเองในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง นับว่าเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุนอย่างยิ่ง นอกจากนั้นยังต้องพัฒนาโดยเฉพาะการสำรวจข้อดีและข้อบกพร่องของตนเอง จำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจให้กลุ่มตัวอย่างได้ตระหนักรู้ให้มากเพราะการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำต้องมีความพร้อมในการประเมินศักยภาพภายในตน จึงจะพัฒนาอย่างเป็นระบบ

6.2 ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบพฤติกรรมการเรียนรู้การมีวินัยในตนเองต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชนในสังคมไทย
2. ควรศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุการเรียนรู้ด้วยการนำตน ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งในส่วนกลางและต่างจังหวัด
3. ควรศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิตในบริบทประเทศไทย 4.01 ต่อการเปลี่ยนผ่านกระบวนการทัศน์บนฐานคิดทางพระพุทธศาสนา

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- งามตา วรินทร์านนท์. 2534. *จิตวิทยาสังคม*. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544. *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2539. *ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์วัลย์ มาแสง. 2532. *การสอนภาษาอังกฤษสำหรับคนไทย*. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์อักษร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. 2527. *นักบริหาร :ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร*. กรุงเทพมหานคร: องค์กรศิลปการพิมพ์.
- นันทกา ทาวุฒิ. 2542. *ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: เอิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- ประมุล สารพันธ์ และคณะ. 2544. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในกำกับของรัฐบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *รายงานการวิจัย*. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). 2540. *พัฒนาการพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.